

Derin mavi sevdamız Ayvalık

Ayvalık, ülkemiz dalış sektöründe özel bir öneme sahiptir. Mercan popülasyonlarının zenginliği ve berrak suları dalışseverleri bölgeye çeker. Dalış noktalarının tamamı “sıgık” adı verilerek bir dönem sünger avcılığının yüksek olduğu bölgenin süngercileri tarafından belirlenmiş olsa da aslında hepsi 30 metrenin altında derin noktalardır. Kerbela dalış noktası da bunlardan biridir. Bu noktaya bu isim, süngercilik eğitimini kardeşleri ile birlikte Girit’te alan, cumhuriyetin kuruluşuyla Ayvalık’a dönen Selam Süngerci ve arkadaşları tarafından verilmiş. Yıllar sonra da Bodrum’un efsane süngercisi Aksona Mehmet de hazırladığı mermer bir plaketi bu noktaya bırakmış.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR: TAHSİN CEYLAN

Sathın 30 metre altında başlayan resif birçok mercan türüne ev sahipliği yapar. Bölgenin favori türü kırmızı mercanlar olarak bilinen Gorgonia sınıfı üyeleri (Paramuricea clavata) nesli tehlike altında olan bir tür. Uluslararası Doğa Koruma Birliği IUCN kayıtlarına göre türün, yüzeye yakın derinliklerde %30 kayıp yaşadığı belirtilmiştir.

1826 yılında Fransız doğa bilimci Antoine Risso tarafından tanımlanan tür, Atlantik Okyanusu ve Kuzey Akdeniz’in sığ denizlerinde yaşar. Kırmızı renk ağırlıklı olmakla beraber sarı renkli de kayıtlanmıştır. Portekiz, İspanya ve İtalya kıyılarında da popülasyonları gözlemlenmiştir. Sesil (bir yere sabitlenmiş) bir organizma olan tür, poliplerini açarak beslenir. Kopepodlar, diatomlar ve dinoflagellatlar menüsünde olan türler.

Bölgenin dip yapısında görsel menü açısından cazibe merkezi olan gorgoniyalar; Anthozoa sınıfına ait canlılar olarak bilinmektedir. Anthos, Latince de çiçek, zoo ise hayvan anlamına

Ahtapot (*Octopus vulgaris*)

Mercan (*Eunicella cavolini*)

Taşlı mercan (*Cladocora caespitosa*)

Tüplü kurtlar (*Sabella pavonina*)

Müren (*Muraena helena*), karides (*Plesionika narval*)

Selam Süngerci

gelmektedir. Tamamen polip şeklinde olan bu canlıların ağız plakasının etrafında bir ya da birkaç sıra üzerine dizilmiş tentaküller bulunur. Hem eşeyli hem de bölünme ya da tomurcuklanma ile eşeysiz olarak çoğalırlar. Eşeysiz çoğalma ile meydana gelen bireyler genellikle bir arada kalarak koloniler oluştururlar. Gorgonacea takımına ait olan ve ağaç şeklinde dallanmış kolonileri bulunan bu mercan türünün iskeleti kalkerden veya gorgonium denilen boynuzumsu maddeden yapılmıştır. Gorgoniaların çoğu sessil canlılardır ve koloniler şeklinde yaşamlarını sürdürürler. Kirliliğe karşı savunmasızlardır.

Çok yavaş büyüyen bir türdür. IUCN (Uluslararası Doğa Koruma Birliği) 2014 değerlendirmesinde "Daha az endişe taşıyan" türler grubunda değerlendirilmiştir. Balıkçılığa bağlı ağlar, çipalar önemli risk faktörleri.

Mercan (*Eunicella cavolin*) de bölgenin çok önemli türlerinden biri ve onun da nesli tehlike altında. Soluduğumuz havanın içindeki oksijenin %20'sini fotosentez yaparak sağlayan deniz çayırları *Posidonia oceanica* bölgenin korunması gereken türleri arasında. *P. oceanica* Akdeniz endemiği ve IUCN'nin kırmızı listesinde.

Ülkemiz denizlerinde taşlı resifler oluşturabilme kabiliyeti olan tek tür taşlı mercan *Cladocora caespitosa*'nın da nesli tehlike altında. Ayvalık'ta kaydını almak bizleri mutlu ediyor. Yanı sıra çok sayıda omurgasız ve orfozlar dahil birçok balık türü de bu habitatı kullanmaktadır. Müren (*Muraena helena*), miğri (*Conger conger*), kabuklular (karides, istakoz, böcek, yengeç) ve sarı renklerin pozitif enerjisini sarı sünger anemonlarıyla yaşamak mümkün. Kayalık bölgenin küçük boylu sakinleri olan karabaş balıkları (*Tripterygion* sp.), kamuflaj ustaları olan iskorpitler (*Scorpaena* sp.) kaya kovuklarından meraklı gözlerle bakan hani balıkları (*Serranus* sp.), ayrıca lahozlar ve sarıkuyruk balıkları gibi onlarca balık türünü bir arada gözlemlene keyfi, belki en belirgin şekilde Kuzey Ege'de yaşanabilir.

Sahil Güvenlik DEGAK Timleri, Pro Diversiz Ayvalık ve Kuzey Mavi Dalış Merkezi ekipleriyle yaptığımız dalışlarda bölgenin fauna ve florasını kayıt altında aldık. Uzman dalış ekipleri dalışseverlerin güvenliklerinin sağlanması konusunda son derece hassaslar. Konforlu dalış yapılması amacıyla her türlü tedbir alınmış.

